1841. No. 72.

DRENTSCHE COURANT.

Dingsdag, den 7 September.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie *DRENTHE* brengen hiermede ter kennis van de belanghebbenden, dat, te rekenen van maandag den 6 September eerstkomende, het gedeelte van den Rolderweg, begrepen tusschen den weg naar Loon, te Steendijk afgaande, en den weg naar Ballo, bij *Kamps*, tot het doen bestraten van hetzelve zal zijn afgesloten, en dat inmiddels de passage zal dienen plaats te hebben over Loon en Ballo.

Assen, den 31 Augustus 1841.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN HARENCARSPEL ECKHARDT.
Ter ordonnantie van dezelve,
W. H. HOFSTEDE JR.

De GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie *DRENTHE* brengen ter kennis van een ieder, dien zulks zoude mogen aangaan, dat door eene commissie uit derzelver midden, in de maand September aanstaande, zal worden gehouden de gewone jaarlijksche inspectie en schouwing der Hoofd- en Beilervaarten, mitsgaders van al de daarmede verbondene werken, wijken, kanalen en slooten en van de stouwen van wijken enz. in de hoofdvaart uitwaterende of met dezelve gemeen liggende, speciaal ook die van de Havelter- en Uffelter boervaarten, de Steenwijkerberg- of Nijenveensche wijk en van al hetgeen met dezelve in verband staat en bij het reglement op het gebruik der gemelde vaarten, goedgekeurd bij Zr. Ms. besluit van 18 Maart 1819 No. 1, aan de schouw is onderworpen. En worden mitsdien de belanghebbenden gewaarschuwd, hunne panden in gemelde vaarten, vaartswallen, wijken, nok- en leislooten, mitsgaders de waterlossingen, bruggen, vonders, pompen, waterstoepen en andere waterwerken, benevens al hetgeen verder ten hunnen laste is, in schouwbaren staat te brengen, tot voorkoming van schade. Voorts wordt een ieder hierbij wel uitdrukkelijk herinnerd, dat, even min als in het vorige jaar heeft plaats gehad, ook bij de tegenwoordige schouwe door den Provincialen Opzigter vooraf geene hoegenaamde bijzondere aanzeggingen of waarschuwingen, om de ten hunnen laste staande gebreken of afwijkingen van het reglement te herstellen of te verbeteren, aan de pandpligtigen zullen worden gedaan, dan alleen ten aanzien van *vervuilde panden in nok- of leislooten*, tot de opschooning waarvan, ten minste 14 dagen vóór de schouwing, de noodige aanzegging aan de belanghebbenden zal geschieden, overeenkomstig het bepaalde in art. 7 van het Reglement; terwijl, wat de overige gebreken, verzuimen of overtredingen aangaat, de nalatige pandpligtigen of overtreders, zonder eenige nadere waarschuwing dan de tegenwoordige, ten dage der schouw zullen zijn vervallen in de boeten, bij het reglement bedreigd.

Aldus gedaan in onze vergadering te Assen, den 31 Augustus 1841.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN HARENCARSPEL ECKHARDT.
Ter ordonnantie van Dezelve,
W. H. HOFSTEDE JR.

'S GRAVENHAGE, den 4 September.

Bij het onderzoek in de afdeelingen van het wetsontwerp nopens de Maatschappij van Weldadigheid, heeft een lid, met den staat der Maatsch., door betrekking tot dezelve, bekend, eene belangrijke nota overgegeven van dezen inhoud: Te onregte wordt in de toelichtende memorie de min gunstige uitslag der ondernemingen van de Maatsch. aan misrekeningen toegeschreven. Hoe juist de rekeningen van het bestuur nopens de kolonisatie waren, blijkt ook daaruit, dat de Maatsch. getrouw heeft kunnen nakomen de verbindtenissen, die zij met onderscheiden armbesturen, ter opneming van personen in de kolonien, had aangegaan, en ten gevolge waarvan, nu de 16jarige betalingen zijn afgeloopen, een aantal kinderen en huisgezinnen kosteloos door de Maatsch. worden onderhouden. De contracten met het Gouvernement hadden eene min gunstige uitkomst, die niet kon worden voorzien. In *landbouwende koloniën*, hoedanige de Maatsch. bedoelde, kunnen geene *ziekelijke* en *gebrekkige* menschen gebruikt worden. Bij de eerste contracten met het Gouvernement, was dan ook bepaald, dat *personen, door gebreken buiten staat om te werken, niet in de overneming zouden begrepen zijn*. Maar nadat de Maatsch. een groot deel harer stichtingen overeenkomstig die contracten had ingerigt, gingen niet alleen de opzendingen zeer traag, maar werd ook onder de opgezonden personen een aantal *invaliden* gevonden. Op hare klagten hierover, onder anderen bij brief van 29 Maart 1823 ingebragt, kreeg zij van het Gouv. ten antwoord, dat men niet uitsluitend valide personen kon opzenden, en dat de Maatsch. verpligt was, zoodanig aantal invaliden overtenemen, als

het Gouv. opzenden zou. Met invaliden kon de Maatsch. niet uitvoeren, wat met validen mogelijk geacht werd; intusschen waren de gelden opgenomen, die voor de uitvoering der contracten met het Gouv. moesten dienen, en de etablissementen tot stand gebragt; de Maatsch. werd bedreigd met eene vervallen-verklaring der contracten, waarvan de uitvoering door *force majeure* verhinderd werd, indien zij aan het verlangen van het Gouv. niet toegaf. In dien stand van zaken bleef er niets over, dan met het Gouv. eene schikking te treffen nopens de kosten van het onderhoud der invaliden. Voor het verledene werd overeengekomen, dat de genoten bestedingspenningen zouden worden beschouwd als enkel voor dat onderhoud hebbende gediend, terwijl, bij een contract van 23 Junij 1827, werd vastgesteld, dat de Maatsch. voor eenen half-invalide *f* 37.50, en voor eenen geheel-invalide *f* 50 's jaars zou genieten. Deze bepaling was, bij wijze van proefneming, voor den tijd van drie jaren, om te zien of door zulk eene bijbetaling als nog het oogmerk zou kunnen worden bereikt. Het loopt echter in het oog, dat de Maatsch. geen mensch voor *f* 37.50, en geen gebrekkig en ziekelijk kolonist voor *f* 50 's jaars kan onderhouden, zoo niet hetgeen dat onderhoud meer kost, door eenigen arbeid wordt vergoed.

Allengs kwam het zoo ver, dat meer dan de helft der opgezonden wordende personen invaliden waren; terwijl van de validen een deel voor de reparatie van gebouwen, voor de smederijen, bakkerijen, voor de verzorging van kinderen en zieken, gebruikt moest worden. Het was bij zulk eene bevolking niet mogelijk, door veldarbeid in haar onderhoud te voorzien, en het oorspronkelijke plan der Maatsch. moest geheel veranderd worden. De moeijelijkheden werden nog grooter toen de stichter der Maatsch. naar Westindie en later naar Oostindie gezonden werd. Hij belastte zich niet met die zending, dan na van het Gouv. de belofte ontvangen te hebben, dat de Maatsch. gedurende zijne afwezigheid, zoo noodig, zou ondersteund worden. Op grond dier belofte besloten de beide commissiën der Maatsch. in 1829, de zaken gaande te houden tot des stichters terugkomst; doch reeds in 1830, toen de ondervinding ook had geleerd, dat de betalingen voor de invaliden geene voldoende vergoeding waren, moest de Maatsch. den beloofden bijstand inroepen. Hiertoe werkte mede de afval van Belgie, waardoor de Maatsch. vele leden verloor, misgewas, sterfte van vee, enz. Het Gouv. verleende den gevraagden bijstand, en benoemde den staatsraad *E. Canneman* en mr. *D. J. van Ewijck*, toen gouverneur van Drenthe, om de zaken der Maatsch. te onderzoeken, en met den stichter bij zijne terugkomst middelen te beramen ter bereiking van het doel harer stichtingen. Een ontwerp daartoe, door den stichter opgemaakt, werd bij koninklijk besluit van 17 Jan. 1836 goedgekeurd, en de geldelijke verstrekkingen werden bepaald, die tot uitvoering van dat ontwerp vereischt werden. Zou die uitvoering geheel aan de verwachting voldoen, zoo als de ondervinding met der daad bewezen heeft, dan moest er ook alle nut getrokken worden van het groot aantal geheel- en half-invaliden. Ook de fabrijk-inrigtingen bij de Maatsch. moesten dus eene uitbreiding ondergaan, en om aan de hier te lande bestaande industrie geen nadeel toe te brengen, heeft men daarbij zich bepaald tot de vervaardiging van goederen, bestemd om aan eenige behoeften der Overzeesche bezittingen te voldoen, doch welke vroeger voor het grootste gedeelte uit Bengalen werden aangevoerd. Wanneer de levering dezer objecten bij voortduring aan de Maatsch. gelaten wordt, zou er, behalve de middelen, bij het kon. besl. van 17 Jan. 1836 toegestaan, niets meer noch iets anders worden gevorderd, om het doel der instellingen te doen bereiken, en het schijnt dat, om aan de bepalingen van gedacht besluit te kunnen voldoen, het thans aangeboden ontwerp van wet noodzakelijk is geoordeeld.

Om aantetoonen, hoe belangrijk het is voor het Gouv., de gemeente- en armbesturen, dat de Maatsch. in staat gesteld worde haar doel te bereiken, wordt in die nota door becijferingen aangetoond: dat door het oprigten der Maatsch., aan het Gouv., voor het vervolg, jaarlijks bespaard wordt eene uitgave van *f* 388,750; dat door de oprigting der Maatsch., voor het Gouv., de gemeente- en armbesturen, gedurende 22 jaren, bespaard is *f* 5,729,556.31; en dat, al wilde men ook de gelden, die het Gouv. als voorschotten, geldelijke bijdragen, enz., aan de Maatsch. betaald heeft, in rekening brengen, dan nog de besparing voor het verledene *f* 1,772,621.62 bedraagt.

Eindelijk wordt in die nota gezegd: Wat betreft de wijze van verpleging, daaromtrent bestaat zoo binnen- als buitenlands slechts één gevoelen, bij allen die de aangelegenheden der Maatsch. met eenige oplettendheid hebben onderzocht. Wat den staat der Maatsch. betreft, de rentegevende schulden derzelve beloopen *f* 3,863,500.00; de loopende schulden *f* 530,294.00; totaal *f* 4,393,794.00. De bestedings-penningen van het Gouv. te ontvangen, bedragen jaarlijks *f* 222,000, derhalve meer dan hetgeen de rente dezer schuld vordert, en bovendien is haar, bij kon. besl. van 17 Jan. 1836, toegezegd *f* 100,000, ter aflossing van dezelve. De bevolking der kolonien bestaat in 8825 personen, waarbij komen de huisgezinnen der beambten, bestaande uit 581. De morgens gecultiveerd land bedragen 3045.

— In de zitting der 2. kamer van gisteren heeft de centrale afdeeling verslag gedaan over het wetsontwerp nopens de *Rekenkamer*, waaruit bleek, dat de afdeelingen met genoegen vele veranderingen, in het ontwerp gemaakt, hebben opgemerkt, doch op vele algemeene en bijzondere aanmerkingen zijn teruggekomen. Dingsdag e. k. zal de kamer eene openbare zitting houden, waarna, op verzoek van vele leden, een committé-generaal zal gehouden worden met den Minister van binnenl. zaken over het wetsontwerp nopens de *Maatsch. van Weldadigheid*. Maandag 13 dezer zal over de wet op de Rekenkamer in het openbaar beraadslaagd worden. Eindelijk is ingekomen een wetsontwerp nopens de *Hoogheemraadschappen*.

LONDEN, den 1 September.

Aan het Hoogerhuis is door lord *Melbourne*, en aan het Lagerhuis door lord *J. Russell*, de mededeeling gedaan, dat H. M. het ontslag had aangenomen, ten gevolge der stemming in die beide Huizen, over het adres in antwoord op de troonrede, door de gezamenlijke Ministers ingediend, en dat zij alleen tot op de benoeming van hunne opvolgers aan het bestuur zouden blijven. Sir *R. Peel* heeft, op last van H. M., de zamenstelling van een nieuw kabinet op zich genomen, en aan H. M. reeds eene lijst van Ministers ter goedkeuring aangeboden.

— Volgens over Maltha ontvangen berigten, was in China tot op 20 Mei alles in denzelfden staat gebleven. De Keizer had eene nieuwe vereeniging van troepen bevolen, die door zijnen broeder in persoon aangevoerd zouden worden. De admiraal *Par-*

ker en sir *Pottiger* hadden Bombay verlaten.

PARIJS, den 2 September.

Naar men verneemt, is de minister *Guizot* reeds sedert eenigen tijd in zeer goede verstandhouding met den aanstaanden Engelschen minister *Peel*. Het schijnt te blijken, dat door *Guizot* stellige belofte is gegeven van ontwapening op het oogenblik, dat het tory-ministerie in Engeland aan het bewind zoude komen.

— Aan alle maires in de onderscheidene departementen is dezer dagen eene ministeriële aanschrijving gezonden, het bevel inhoudende ter voortzetting van de volks-telling. Inmiddels verneemt men, dat de orde van advocaten te Metz het afzetten van den raad der stad Toulouze voor onwettig heeft verklaard.

FRANKFORT, den 2 September.

De *Pruissische Staatscourant* maakt bekend, dat den 2 Januarij e.k. weder 957,000 rijksdaalders van de staatsschuld zullen worden afbetaald.

— Dezer dagen is te Maagdenburg door de aldaar gelegerde afdeeling pioniers eene proef genomen met een aan de voeten verbonden werktuig, hetwelk men den naam van zwemschoenen geeft, waarmede de manschap gewapend op het water liep. Deze proef is naar wensch uitgevallen, en men meldt, dat een deel der pioniers op eene geregelde wijze in het gebruik van zoodanige zwemschoenen geoefend zal worden. Ook te Stokholm en Petersburg zijn onlangs door eenige personen met behulp van dergelijke werktuigen wandelingen op het water gedaan.

— In Pruissen zal eerlang de belasting op de gebrande wateren aanzienlijk verhoogd, en die op het bier in gelijke mate verminderd worden. In Saksen is dezer dagen eene verordening uitgevaardigd, waarbij het aanwenden van het dierlijk magnetismus ter genezing van ziekten, zonder bepaald verlof der Regering, verboden wordt. De spoorweg van Aken naar Keulen en die van Dusseldorp naar Elberfeld, zijn geopend.

— Volgens nadere berigten, is de schade, door den vreeselijken brand in Smyrna aangerigt, nog veel grooter geweest dan aanvankelijk was opgegeven. Het getal der vernielde huizen en winkels wordt nu op tusschen 12 en 13000, en het gezamenlijk verlies op 200 millioen piasters (ongeveer 25 millioen gulden nederl.) begroot. Al de inwoners, wier bezittingen gespaard zijn, hebben gewedijverd in het verzachten van den nood hunner ongelukkige medeburgers. Ook door de geestelijke zusters der barmhartigheid, welke eerst onlangs te Smyrna aangekomen waren, is een onvermoeide ijver in het bezoeken der hospitalen, het verplegen der kranken, het verbinden der wonden, het verschaffen van artsenijen en levensmiddelen, aan den dag gelegd; zij betoonen eene verhevene zelfverloochening; zij verduren eene zonnehitte van 50 graden en doorkruisen aanhoudend de geteisterde wijken der stad, om ziels- en ligchaamsversterking te verleenen aan Turken, Grieken, Joden, kortom aan allen, die in ellende gestort zijn. De liefdadigheid der Christenen doet de Turken veel gunstiger oordeelen over derzelver godsdienst, en boezemt hun te meer eerbied en bewondering in, naarmate zij hen vroeger dieper verachtteden. Te Hamburg heeft zich eene commissie gevormd tot inzameling van liefdegiften voor de slagtoffers van den brand te Smyrna, zonder onderscheid van geloofsbelijdenis. De Fransche minister van buitenl. zaken heeft aan de abdis der zusters van barmhartigheid te Smirna 3000 frs. doen ter hand stellen, om tot verzachting van het lot der door den brand ongelukkig gewordenen te strekken.

ASSEN, den 4 September.

Gisteren had hier eene plegtigheid plaats, belangwekkend en rijk aan herinneringen. De Provinciale Eerewacht van Drenthe ontving de voor haar bestemde vaandels uit handen van den heer Gouverneur der Provincie. Daartoe begaf zij zich, voorafgegaan door de stedelijke hoornmuzijk, naar de Brink, en schaarde zich aldaar voorlangs de deur van het Gouvernementsgebouw; terstond hierna verscheen de heer Gouverneur in plegtgewaad, vergezeld door een lid der gedeputeerde Staten en den burgemeester dezer stad, terwijl de vaandels werden vooruitgedragen. De commandant der Eerewacht liet daarop een kring formeren, waarna de heer Gouverneur eene treffende aanspraak deed, van welke ons nog het volgende is bijgebleven: Na de redenen van deze plegtigheid ontvouwd te hebben, ging Z.H.E.Gestr. over, om kortelijk de geschiedenis der vaandels op te geven; dezelve werden door Drost en Gedeputeerde Staten van het Landschap, in 1769, gegeven aan het bataillon *Oranje-Drenthe*. Reeds vroeger en wel onder het Stadhouderschap van *Willem IV* waren soortgelijke vaandels aan het genoemde bataillon verstrekt. Bijzonderlijk werd de Eerewacht door Z.H.E.Gestr. opmerkzaam gemaakt op de omstandigheid, dat de vaandels, die vroeger het vereenigingsteeken geweest waren voor de Drentsche krijgslieden ten tijde van *Willem V*, nu door de Provinciale Eerewacht zouden ontrold worden bij de heugelijke komst van Deszelfs kleinzoon, onzen beminden Koning, binnen dit gewest; dat blijkens die vaandels zelve onze voorvaders steeds de namen van *Oranje* en *Drenthe* verbonden, en als onafscheidelijk van elkander beschouwd hadden; dat voorzeker ons hart gevoeliger en dankbaarder zou kloppen, wanneer wij op het eene dier vaandels het Alziend Oog zagen staren op het wapen van ons dierbaar Vaderland, en dat als het ware wakende voor hetzelve voorgesteld zagen. Ook liet de heer Gouverneur niet onopgemerkt, hoe de stormen der tijden die vaandels hadden gespaard. Voorts uitte Z.H.E.Gestr. den wensch, dat liefde ook in het toekomende *Oranje* en *Drenthe* mogt verbinden, dat de Almagtige steeds met Nederland mogt zijn. Ware het echter, zeide Z.H.E. Gestr., dat eenmaal minder gelukkige omstandigheden mogten bestaan, de Drenthen

zouden zeker niet de laatsten zijn, om op de roepstem van hunnen Koning en onder de banieren van *Oranje* en *Drenthe* aan te snellen ter verdediging van Vorst en Vaderland. De laatste woorden van des heeren Gouverneurs aanspraak waren van den volgenden inhoud, zoo wij ons wel herinneren: »Aanvaart dan deze vaandels, Mijneheeren! en herhaalt met mij de zoo gelukkig op dezelve prijkende zinspreuken: *Tot sieraad en bescherming van het Vaderland en het Huis van Oranje; Het vereenigd volk van Drenthe* (Patriæ domusque Auriacae Decus et Tutamen; Communitas terræ Drenthinæ)! prenten wij deze gevoelens diep in onze harten en, daar vereenigd, scheiden wij nimmer van elkander de beminde namen van *Drenthe* en *Oranje!* LEVE DE KONING!" Nadat deze uitroep met geestdrift herhaald was, antwoordde de heer Commandant der Eerewacht, dat hij en de zijnen hoogst gevoelig waren voor het blijk van vertrouwen, door het hoofd van het gewestelijk Bestuur thans aan hen gegeven; dat zij de vaandels met den meestmogelijken eerbied zouden behandelen en, zoo mogelijk, ongeschonden teruggeven; dat hij, uit naam der geheele Eerewacht, aan den heer Gouverneur dank betuigde voor de toegenegenheid, die Z.H.E.Gestr. getoond had voor haar te hebben, en voor de welwillende pogingen, ten haren behoeve reeds in het werk gesteld; hij eindigde, na de belangen der Eerewacht verder aan den Gouverneur te hebben aanbevolen, met den uitroep: LEVE DE GOUVERNEUR! welke eveneens met geestdrift door allen herhaald werd. Hierna heeft de Eerewacht voor den Gouverneur gedefileerd, en ging vervolgens de vaandels bij haren Commandant in bewaring brengen.

's Middags waren de Commandanten, Vaandeldragers en verdere Onderofficieren bij den Gouverneur ten maaltijd. Deze dag werd 's avonds besloten met eene vrolijke en regt genoegelijke bijeenkomst van bijna alle de aanwezige leden der Eerewacht ten huize van den Logementhouder *van Erkelens*.

—In deze dagen heeft het prov. geregtshof van Drenthe zich bezig gehouden met eene zeer gewigtige zaak. *Karel Theodoor Rotman* en *Johanna Adriana Klaassen*, beide vroeger wegens misdaad veroordeeld, stonden te regt als beschuldigd, de eerste van diefstal van een zilveren horologie en meer andere voorwerpen, gepleegd bij nacht in een bewoond huis door meer dan een persoon en door middel van ondergraving der fundamenten van den voorgevel van dat huis, de andere als medepligtig aan den diefstal aldus gepleegd door des bewust een gedeelte der gestolene voorwerpen te hebben geheeld. Nadat 37 getuigen waren gehoord en de behandeling der zaak verscheidene zittingen van het hof had gevorderd, zijn op heden de beschuldigden beide schuldig verklaard en veroordeeld tot geesseling met den strop om den hals aan de galg vastgemaakt, brandmerk, en tuchthuisstraf, de eerstgenoemde voor 10 en de laatstgenoemde voor 8 jaar.

— Op de jaarmarkt, den 1 dezer te Koevorden gehouden, waren ter markt aangebragt 135 runderen en 85 paarden. De handel in runderen was levendig en werden dezelve voor hooge prijzen verkocht; in paarden was weinig of geen handel.

EEXT, den 6 September.

De dag van gisteren was voor ons een ware Christelijke feestdag, waarop onze nieuw gestichte kerk werd ingewijd door onzen voormaligen, zeer geachten leeraar ds. *W. J. van Loenen*, pred. te Anloo, en wel naar aanleiding van Exod. 20: 24b: *»aan alle plaats, daar ik mijns naams gedachtenis stichten zal, zal ik tot u komen, en zal u zegenen.*" — Het kerkgebouw was geheel vol van toehoorders, die niet alleen uit deze gemeente maar ook uit vele naburige plaatsen, herwaarts waren gekomen, om deze plegtigheid bij te wonen, zoo dat wel de helft der toehoorders buiten het gebouw moest blijven. — Deze dag en de sierlijke leerrede, die op het gemoed van velen eenen diepen indruk maakte, zal bij ons lang in aandenking blijven.

⁂ Getrouwd: CARL ARNOLD INGENOHL en THEDA ONNEN.
Jever in het Groothertogdom *Oldenburg* den 27 Augustus 1841. Eenige kennisgeving.

⁂ Te *Voorburg* is, op den 31 Augustus 1841, overleden Mevrouw *A. C. Loncke*, weduwe van den Heer Mr. *C. W. Ellents Hofstede*, na eene langdurige ongesteldheid.

Eenige en algemeene kennisgeving.

⁂ Heden morgen omstreeks 7 uren, was het, dat mijn dierbare Echtgenoot *L. Hövingh*, in den ouderdom van ruim 75 jaren, het tijdelijke met het eeuwige verwisselde. Zijne onderscheidene betrekkingen, laatstelijk ontvanger van het afvaartsgeld en administrateur der *cassa ad pios usus* te Smilde, zullen gewisselijk aan een ieder, welke met hem in aanraking is geweest, wel de overtuiging achterlaten, dat hij, zoo in deszelfs huisselijke als andere omstandigheden, de man was, op wien hun vertrouwen konde worden gevestigd. Dat Hij, de Almagtige, den overledene ook zijne genade moge bewijzen, is de hoop van mij, mijnen eenigen zoon en vrouw met derzelver kinderen.

A. DE JONGE,
wed. L. HOVINGH.

Smilde, 3 *Sept.* 1841.

Amsterdam, den 4 September.

W. S. $2\frac{1}{2}$ pCt. . .	$51\frac{13}{16}$	Kansbiljetten . . .	$25\frac{5}{16}$
Dito 5 pCt. . .	101 a $\frac{1}{8}$	Handelm.	$156\frac{1}{8}$

Te ASSEN, bij *VAN GORCUM & COMP.* Provinciale Drukkers.